

საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო
**გარემოსდაცვითი ნებართვისა და სახელმწიფო
ეკოლოგიური ექსპერტიზის დეპარტამენტი**

საქართველო, 380062 თბილისი, ფალიაშვილის ქ. 87. ტელ: 25-17-20; ფაქსი: 25-17-21

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის

დასკვნა პროექტზე

№ 91

“ 03 ” 11 2003 წ.

1. საერთო მონაცემები

1. პროექტის დასახელება –	სამრეწველო დანიშნულების ფეთქებადი ნივთიერებების (ANFO-ს და HEAVY ANFO) წარმოების ქარხანა
2. საქმიანობის კატეგორია –	პირველი
3. პროექტის სტადია –	გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში
4. პროექტი შედგენილია –	შ.პ.ს. “ალგეთი“-ს და საკონსულტაციო ფირმა “აიდისი“-ს მიერ
5. ობიექტის ადგილმდებარეობა –	ქ. მარნეულიდან დაახლოებით 5 კმ-ის დაცილებით, 83 ჰა არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ტერიტორიაზე
6. დამკვეთი –	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება “გეო ნიტრო“
7. პროექტი წარმოდგენილია –	შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება “გეო ნიტრო“-ს მიერ
8. საპროექტო მასალები მიღებულია	07. 08. 2003 წ.

II. ძირითადი საპროექტო გადაწყვეტილებანი

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება "გეო ნიტრო"-ს მიერ გარემოსდაცვითი ნებართვის მიღების მიზნით სახელმწიფო ეკოლოგიურ ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი "სამრეწველო დანიშნულების ფეთქებადი ნივთიერებების (ANFO და HEAVY ANFO) წარმოების ქარხნის პროექტი" და "გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში" შედგენილია შესაბამისად შ.პ.ს. "ალგეთი"-ს და საკონსულტაციო ფირმა "აიდისი"-ს მიერ.

პროექტი ითვალისწინებს თანამედროვე მსოფლიო სტანდარტების შესაბამისი სამრეწველო დანიშნულების ფეთქებადი ნივთიერებების ქარხნის მშენებლობას ქ. მარნეულიდან დაახლოებით 5 კმ-ის დაცილებით, 1980-იან წლებში დაწყებული და შემდგომ შეჩერებული არასტანდარტული მოწყობილობების ქარხნის "სტარტი"-ს ადგილზე. ტერიტორია წარმოადგენს 83 ჰა-ს არასასოფლო-სამეურნეო დანიშნულების ფართობს.

ქარხნის მიერ დაგეგმილია ორი სახის სამრეწველო დანიშნულების ფეთქებადი ნივთიერების გამოშვება:

- უმარტივესი ემულსიები ფეთქებადი ნივთიერება ANFO
- ფეთქებადი ნივთიერება მძიმე - HEAVY ANFO

აღნიშნული სახეობის პროდუქციას დღეისათვის აწარმოებს თურქეთის სააქციო საზოგადოება ORICA-NITRO, რომელიც განლაგებულია ქ. ანკარაში მახლობლად.

ტექნოლოგიური რეგლამენტით წარმოების პროცესი მიმდინარეობს მხოლოდ ფიზიკურ ფაზაში, არ საჭიროებს თერმულ ზემოქმედებას, ასევე ნედლეულის ან მასალის ქიმიურ გარდაქმნას. ANFO-ს წარმოების ტექნოლოგიური სქემის მიხედვით ბუნკერში თავსდება ამონიუმის ნიტრატი, საიდანაც საჭირო დოზით იგი გადადის შნეკური ტიპის მიქსერში. სპეციალურ რეზერვუარში თავსდება დიზელის საწვავი რომლიდანაც ტუმბოს საშუალებით იკვებება დიზელის დოზატორი. დოზატორიდან საჭირო რაოდენობის დიზელი მიეწოდება შნეკურ მიქსერს და განსაზღვრულ ნორმით ერევა მასში მყოფ ამონიუმის ნიტრატს. მიღებული ნარევი წარმოადგენს პროდუქტს - ANFO-ს. შემდგომში ხდება მისი დაფასოება და განთავსება 50 კგ-ის პოლიმერულ პაკეტებში.

HEAVY ANFO-ს წარმადობის ტექნოლოგიური ციკლი პრაქტიკულად გავს ANFO-ს ციკლს მხოლოდ იმ განსხვავებით, რომ შერევის პროცესში ამონიუმის ნიტრატისა და დიზელის გარდა მონაწილეობას იღებს ნატრიუმ სილიკატი (მინიმალური ბურთულების სახით) ან პოლისტიროლის ბურთულები და ალუმინი ფხვნილი.

ფეთქებადი ნივთიერებების მწარმოებელი ქარხნის კომპლექსი მოიცავს ოთხ ძირითად ნაგებობას: საწარმოო კომპლექსს, სასაწყობო მეურნეობას ნედლეულისა და მასალებისათვის, ადმინისტრაციულ შენობას და მიწისქვეშა ნაგებობას შ.პ.ს. პროდუქციის შესანახად. გარდა ზემოაღნიშნულისა კომპლექსის ინფრასტრუქტურაში შედის: საკანალიზაციო რეზერვუარი, საწარმოო ჩამდინარე წყლების რეზერვუარი, სასმელ-სამეურნეო წყლის რეზერვუარი, ხანძარქრობისათვის საჭირო წყლ რეზერვუარი.

წარმოდგენილ გზსმ-ს ანგარიშში მოცემული და განხილულია:

1. გარემოს არსებული მდგომარეობა, კერძოდ: ტერიტორიის რელიეფი და კლიმატური პირობები; ჰიდროგრაფია და გეომორფოლოგია; გეოლოგიური აგებულება, ჰიდროგეოლოგია და ჰიდროლოგია; ნიადაგები; ფლორა და ფაუნა; არქეოლოგია;
2. გარემოზე ზეგავლენის წყაროები, სახეები, ობიექტები და მათ მიერ გარემოზე მოსალოდნელი ზემოქმედება, კერძოდ: გარემოს დაცვისა და მასზე ზემოქმედების წყაროების ანალიზი; ტერიტორიის რეაბილიტაცია საქმიანობის დამთავრების ფაზაში; პროექტის განხორციელების ალტერნატიული ვარიანტები; ქარხნის მშენებლობის სტადია; ატმოსფერულ ჰაერში მოსალოდნელად გასაფრქვევ მაგნე ნივთიერებათა ანალიზი ქარხნის ექსპლუატაციის პერიოდში; წყლის რესურსების დაცვა ქარხნის ექსპლუატაციის პერიოდში; გარემოზე ზემოქმედების გრაფიკი.
3. უსაფრთხოების ტექნიკა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფა, კერძოდ: ტერიტორიის რეკონსტრუქციისა და მშენებლობის დროს საჭირო უსაფრთხოების ზომები და ღონისძიებები; მზა პროდუქციისა შენახვის პირობები; შესაძლო აფეთქების შემთხვევაში, აფეთქებულ ობიექტსა და სხვადასხვა შენობა-ნაგებობებს შორის საჭირო უსაფრთხო მანძილის ანგარიში; უსაფრთხოების პროცედურები პროდუქციის წარმოების პროცესში; მომსახურე პერსონალის ფუნქციები და ვალდებულებები; რისკის შეფასება.
4. ნარჩენი (კუმულაციური) ზეგავლენის, მისი კონტროლისა და მონიტორინგის მეთოდები, კერძოდ: სამშენებლო ნარჩენები; საყოფაცხოვრებო ნარჩენები; საწარმოო ნარჩენები; ხმაური.
5. საქმიანობის განხორციელების მიმდინარეობის და დასრულების ეტაპისათვის გარემოსდაცვითი სამენეჯმენტო და მონიტორინგის გეგმები, კერძოდ: გარემოს დაცვის მენეჯმენტის სისტემა, გარემოს დაცვის მონიტორინგი.
6. ავარიული სიტუაციების შემთხვევაში საჭირო ღონისძიებები, კერძოდ: ძირითადი მოქმედებები; რეკოგნოსცირება; საძიებო-სამაშველო სამუშაოები; პირველადი სამედიცინო დახმარება; ავარიული მდგომარეობის ლოკალიზება; გარეშე პირების მიერ თავდასხმის თავიდან აცილება; ავარიული რეაგირების ჯგუფი; ავარიის ლიკვიდაციის ოპერატიული გეგმა.
7. ხანძარსაწინააღმდეგო დაცვის პირობები, კერძოდ: ხანძრის თავიდან აცილების ღონისძიებები, ხანძართან ბრძოლა საწარმოს შენობაში; ხანძართან ბრძოლა საწარმოს ტერიტორიაზე.

წარმოდგენილ დოკუმენტაციას თანდართული აქვს:

1. სახელმწიფო საექსპერტო კომისიის და საქართველოს ტექნიკურ ზედამხედველობის ინსპექციის – “საქტექზედამხედველობის” – დასკვნა;
2. ხელშეკრულება ქ. მარნეულის ადგილობრივი მმართველობის ორგანოს მიერ 830 000მ² მიწის ნაკვეთის შ.პ.ს. “გეო-ნიტრო“-ზე გადაცემის თაობაზე, იჯარის ობიექტების აღწერილობის ოქმის დართვით;
3. სახელმწიფო ზედამხედველობის ინსპექციის ნებართვა სანიტარულ-ჰიგიენურ ნორმებსა და წესებზე, დართული პირობებით. (10.10.03წ. №993-05/10. მს სახელმწ. სანიტ. ექიმი ნ. შავდია);
4. ჰიდრომეტეოროლოგიური ობსერვატორიის ოფიციალური მონაცემები;
5. ხელშეკრულება რუსთავის “აზოტი“-ს ქარხანასთან, ჩამდინარე წყლები გამწმენდი ნაგებობების გამოყენების თაობაზე;
6. ხელშეკრულება შ.პ.ს. “რევაზ ძაძამია“-სთან, გამოყენებული ცელოფენები ჩაბარების თაობაზე;
7. ნებართვა სახანძრო უსაფრთხოების სამსახურიდან;
8. მავნე ნივთიერებათა მიწისპირა კონცენტრაციების კომპიუტერული გათვლილი შედეგები (ცხრილები, გრაფიკები).

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის პროცესში პროექტისა და გარემოს ზემოქმედების შეფასების ანგარიშის განხილვისა და შეფასების შედეგად დამოუკიდებელ ექსპერტთა მიერ შედგენილ საბოლოო დასკვნაში გამოთქმულ მოსაზრებები და შენიშვნები ასახულია წინამდებარე დასკვნის III და IV თავში.

III. შენიშნება

1. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში ასახული სტრატეგიული მიმართულებების გათვალისწინებით, საწარმოს ექსპლუატაციაში გაშვებამდე:
 - შემუშავებულ იქნას ავარიული სიტუაციების თავიდან აცილების კონკრეტული ღონისძიებები, თვითოეულ ღონისძიების შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურიდიული და/ან ფიზიკური პირების მითითებით;
 - შემუშავებული იქნას ავარიული სიტუაციების შემთხვევაში საჭირო ქმედებების ღონისძიებათა გეგმა ავარიის ლოკალიზების, საძიებო-სამაშველო სამსახურის ქმედებებისა და პირველადი სამედიცინო დახმარების ღონისძიებებს გათვალისწინებით;
 - შეიქმნას ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების ჯგუფი და შემუშავებულ იქნას მის მიერ განსახორციელებელ ქმედებათა გეგმა;
 - შემუშავებულ იქნას შესაძლო ავარიის ლიკვიდაციის ოპერატიული გეგმა, თვითოეული საკითხის შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურიდიული და/ან ფიზიკური პირების მითითებით;
 - შემუშავებულ იქნას გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) პროგრამა, მის შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურიდიული და/ან ფიზიკური პირების მითითებით;
 - ზემოჩამოთვლილი პუნქტებით განსაზღვრული დოკუმენტები შეთანხმდეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოსთან და თითოეული მათგანის ერთი პირი წარმოდგენილ იქნას გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში.
2. საწარმოს უსაფრთხოდ ფუნქციონირების უზრუნველყოფის საჭიროებიდან გამომდინარე შემუშავებულ იქნას სანიტარული დაცვის ზონის პროექტი, გარემოსდაცვითი კანონმდებლობისა და სანიტარული ნორმებისა და წესების მოთხოვნათა შესაბამისად. აღნიშნული შეთანხმდეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოსთან. შეთანხმებული პროექტის ერთი ეგზემპლარი წარმოდგენილ იქნას გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში.
3. საწარმოს მშენებლობისა და ფუნქციონირების დროს წარმოქმნილი ნარჩენების განთავსების საკითხი შეთანხმდეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოსთან და მმართველობის ადგილობრივ ორგანოებთან.
4. გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) შედეგები ყოველწლიურად წარდგენილი იქნეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოში.
5. პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობისა და გარემოსდაცვითი ნებართვის პირობების შესრულების შესახებ, ყოველი წლის ნოემბრის თვეში, წარდგენილ იქნას შესაბამისი ანგარიში გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოში.

IV. დასკვნა

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება "გეო ნიტრო"-ს მიერ გარემოსდაცვითი ნებართვის მიღების მიზნით სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზაზე წარმოდგენილი "სამრეწველო დანიშნულების ფეთქებადი ნივთიერებების (ANFO-ს და HEAVY ANFO) წარმოების ქარხნის პროექტი"-ს და შესაბამისი "გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიში"-ს მიხედვით სამშენებლო სამუშაოთა განხორციელება შესაძლებელია.

ქარხნის ექსპლუატაციაში გაშვებამდე გათვალისწინებული იქნას წინამდებარე დასკვნის III თავში მოყვანილი 1, 2 და 3 შენიშვნა.

ობიექტის ექსპლუატაციაში გაშვების მზადყოფნასთან დაკავშირებით შექმნილი მიმღები კომისიის შემადგენლობაში გათვალისწინებული იქნას საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წარმომადგენლის მონაწილეობა.

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნის მოქმედება განისაზღვრება ათი წლის ვადით, გარემოსდაცვითი ნებართვის გაცემის თარიღიდან.

ობიექტი გარემოსდაცვით სახელმწიფო ინსპექტირებას ექვემდებარება წელიწადში ერთხელ, გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალური სამმართველოს მხრიდან.

- ექსპერტები:
1.	<i>კ. კახიანი</i>	(გ. შიხიაძე)
2.	<i>მ. ავალიანი</i>	(მ. ვარლამიძე)
3.	<i>რ. ცხელი</i>	(ს. ცხელიძე)
4.	<i>ვ. ვახუშტი</i>	(ქ. ხახუაძე)
5.	<i>ქ. ჯანაშია</i>	(ქ. ჯანაშია)
6.	<i>ნ. ჭყავიძე</i>	(მ. ჭყავიძე)
7.	<i>მ. გუგუშვილი</i>	(მ. გუგუშვილი)
8.	<i>ა. გუგუშვილი</i>	(მ. გუგუშვილი)
9.	<i>მ. კვიციანი</i>	(ს. კვიციანი)

ბ. ა.

გარემოსდაცვითი ნებართვისა და სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დეპარტამენტის უფროსი (მოადგილე):

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის სამმართველოს უფროსი (განყ. უფროსი):

საქართველოს გარემოსა და
ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტრო

გარემოსდაცვითი ნებართვა № 0106

კოდი M D 1

“ 18 ” ნოემბერი 2003

1. ნებართვის მიმღები სუბიექტი	შ.პ.ს. „გეო-ნიტრო“
2. საქმიანობის მიზანი	სამრეწველო დანიშნულების ფოთქებადი მასალების წარმოება
3. განსახორციელებელი საქმიანობის ადგილმდებარეობა	მარნეული, სამრეწველო ზონის ტერიტორია
4. დოკუმენტაციის მომამზადებელი ორგანიზაცია	შ.პ.ს. „იი დის ი“
5. ნებართვის მისაღებად წარმოდგენილი დოკუმენტაცია	გარემოზე ზემოქმედების ანგარიში
6. ნებართვის გაცემის საფუძველი	სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნა № 91 03.11.03 შედეგად
7. ნებართვის მოქმედების ვადა	10 წელი, 2013 წლის ნოემბრამდე
8. ნებართვის პირობები	ნებართვა მოქმედებს დანახიში მოყვანილი პესტების შესრულების აუცილებლობის კომპლექსური დანახი 2 ვკ-ზე

გარემოსდაცვითი ნებართვა გაცემულია:
საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის
სამინისტროს მიერ

სახელმწიფო ეკოლოგიური ექსპერტიზის დასკვნაზე
პასუხისმგებელი პირის ხელმოწერა
(გვარი, სახელი, თანამდებობა)

გ. უორიუოლიანი
დეპარტამენტის
უფროსი

გარემოსდაცვითი ნებართვის გაცემაზე
პასუხისმგებელი პირის ხელმოწერა
(გვარი, სახელი, თანამდებობა)

გ. ჩხობაძე
მინისტრი

შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოება “გეო ნიტრო“-ს მიერ წარმოდგენილ “სამრეწველო დანიშნულების ფეთქებადი ნივთიერებების (ANFO-ს და HEAVY ANFO) წარმოების ქარხნის პროექტსა” და შესაბამის “გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშზე” გარემოსდაცვითი ნებართვის პირობები

1. გარემოზე ზემოქმედების შეფასების ანგარიშში ასახული სტრატეგიული მიმართულებების გათვალისწინებით, საწარმოს ექსპლუატაციაში გაშვებამდე:
 - შემუშავებულ იქნას ავარიული სიტუაციების თავიდან აცილების კონკრეტული ღონისძიებები, თვითოეულ ღონისძიების შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურდიული და/ან ფიზიკური პირების მითითებით;
 - შემუშავებულ იქნას ავარიული სიტუაციების შემთხვევაში საჭირო ქმედებების ღონისძიებათა გეგმა ავარიის ლოკალიზების, საძიებო-სამაშველო სამსახურის ქმედებებისა და პირველადი სამედიცინო დახმარების ღონისძიებებს გათვალისწინებით;
 - შეიქმნას ავარიულ სიტუაციებზე რეაგირების ჯგუფი და შემუშავებულ იქნას მის მიერ განსახორციელებელ ქმედებათა გეგმა;
 - შემუშავებულ იქნას შესაძლო ავარიის ლიკვიდაციის ოპერატიული გეგმა, თვითოეული საკითხის შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურდიული და/ან ფიზიკური პირების მითითებით;
 - შემუშავებულ იქნას გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) პროგრამა, მის შესრულებაზე პასუხისმგებელი იურდიული და/ან ფიზიკური პირების მითითებით;
 - ზემოჩამოთვლილი პუნქტებით განსაზღვრული დოკუმენტები შეთანხმდეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოსთან და თითოეული მათგანის ერთი პირი წარმოდგენილ იქნას გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში.
2. საწარმოს უსაფრთხოდ ფუნქციონირების უზრუნველყოფის საჭიროებიდან გამომდინარე შემუშავებულ იქნას სანიტარული დაცვის ზონის პროექტი, გარემოსდაცვითი კანონმდებლობისა და სანიტარული ნორმებისა და წესების მოთხოვნათა შესაბამისად. აღნიშნული შეთანხმდეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოსთან. შეთანხმებული პროექტის ერთი ეგზემპლარი წარმოდგენილ იქნას გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროში.

საწარმოს მშენებლობისა და ფუნქციონირების დროს წარმოქმნილი ნარჩენების განთავსების საკითხი შეთანხმდეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოსთან და მმართველობის ადგილობრივ ორგანოებთან.

4. გარემოსდაცვითი მონიტორინგის (თვითმონიტორინგის) შედეგები ყოველწლიურად წარდგენილი იქნეს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოში.
5. პროექტით გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობისა და გარემოსდაცვითი ნებართვის პირობების შესრულების შესახებ, ყოველი წლის ნოემბრის თვეში, წარდგენილ იქნას შესაბამისი ანგარიში გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალურ სამმართველოში.
6. საწარმოს ექსპლუატაციაში გაშვებამდე გათვალისწინებული იქნას გარემოსდაცვითი ნებართვის 1, 2 და 3 პირობები.
7. ობიექტის ექსპლუატაციაში გაშვების მზადყოფნასთან დაკავშირებით შექმნილი მიმღები კომისიის შემადგენლობაში გათვალისწინებული იქნას საქართველოს გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის სამინისტროს წარმომადგენლის მონაწილეობა.
8. გარემოსდაცვითი ნებართვის მოქმედება განისაზღვრება ათი წლის ვადით, მისი გაცემის თარიღიდან.
9. ობიექტი გარემოსდაცვით სახელმწიფო ინსპექტირებას ექვემდებარება წელიწადში ერთხელ, გარემოსა და ბუნებრივი რესურსების დაცვის ქვემო ქართლის რეგიონალური სამმართველოს მხრიდან.